

VEO Netwerkbijeenkomst CE 2019

Parallelsessie

Concept Richtlijnen afbakening verdacht gebied

Lennart van Oudheusden
Henriëtte van Hoek

Evaluatie (2017)

In 2017 is de oude bijlage 'aanmerken en afbakenen verdachte gebieden' geëvalueerd.

De uitkomsten:

1. onderbouwing bij een deel van de afbakeningsmethoden werd als ontoereikend ervaren / enkele methoden niet meer conform nieuwe inzichten n.a.v. voortschrijdende kennisontwikkeling en ervaring;
2. veel indicaties waren niet beschreven ('situationeel te bepalen');
3. de bijlage nodigde onvoldoende uit tot zélf nadenken en argumenteren ('afvinklijst').

Alleen punt 3 was op korte termijn door de werkgroep te verhelpen.

Overwegingen werkgroep

- Bij gebruik van afstanden die nu met te veel willekeur worden bepaald, volgt in de toekomst opnieuw discussie.
- We gaan dus niet zelf halsoverkop nieuwe afstanden normeren. We kunnen beter aansturen op gedegen onderzoek en breed draagvlak.
- Wat we nu al wel kunnen normeren: verplichting tot heldere argumentatie.

Voorstellen n.a.v. evaluatie en overwegingen

Knip de bijlage op in

- 1) een vast deel (**Deel 1**) dat snel goedgekeurd kan worden, dat kwaliteit en transparantie waarborgt van rapporteren / helder argumenteren.
- 2) een meer dynamisch deel met 'afstanden' om te gebruiken bij een horizontale afbakening.
 - Dit **Deel 2** kan/mag onderhevig blijven aan nieuwe onderzoeksresultaten / inzichten.

- Zet onderzoek op t.b.v. Deel 2. Doe dit gezamenlijk en met betrokkenheid werkveld. = **Deel 3**: overzicht met concreet uit te werken onderzoeksvragen per indicatie
- Probeer in Deel 2 z.s.m. zo veel mogelijk concrete uitgangspunten / afstanden in op te nemen.

Voorstel invulling certificatieschema en bijlage

0. De hoofdtekst van het Certificatieschema voor het Procescertificaat Vooronderzoek CE en Risicoanalyse CE met daarin algemene uitgangspunten;
1. Een bijlage bij Certificatieschema Vooronderzoek en Risicoanalyse, waarin de uitgangspunten voor het beargumenteed aanmerken en afbakenen van verdacht gebied worden beschreven;
2. Een dynamisch referentiekader met gedeelde kennis, uitgangspunten en referentiedocumenten rondom het afbakenen van het verdachte gebied;
3. Een dynamisch overzicht van onderzoeksvragen, ondergebracht in een onderzoeksprogramma.

Verwachtingen bij deze voorstellen

- Bruikbare afstanden waarover geen discussie was kunnen gewoon gebruikt blijven worden. Verschillen nemen dus niet verder toe!
- Door de plicht tot argumenteren:
 - neemt de kwaliteit van de afbakeningen over de gehele linie wél toe;
 - zien opdrachtgevers sneller waardoor verschillen in conclusies precies worden veroorzaakt;
 - wordt iedereen gedwongen tot nadenken over de vraag: 'wat betekent *verdacht* eigenlijk?' (=proportionaliteitsvraag).

WSCS-OCE	Vrijwillig schema
Vaste lijst met indicaties.	Vaste lijst met indicaties.
Per indicatie vooraf benoemd: Wat het uitgangspunt moet zijn. <i>'uitgangspunt = verdacht'</i> of <i>'uitgangspunt onverdacht'</i> .	Per indicatie vooraf benoemd: Een lijst met factoren om zelf tot de conclusie 'verdacht' of 'onverdacht' en (indien nodig) een horizontale afbakening te komen.
'Afwijken mag, mits gemotiveerd' (hoe je het motiveert staat vrij; en wie of wat de kracht van de motivatie toetst is onduidelijk).	Als een deel van die factoren onbekend of niet relevant zijn: Dit is niet erg, maar schrijf het op.

WSCS-OCE	Vrijwillig schema
Vaste lijst met indicaties.	Vaste lijst met indicaties.
Per indicatie vooraf benoemd: Wat het uitgangspunt moet zijn. <i>'uitgangspunt = verdacht'</i> of <i>'uitgangspunt onverdacht'</i> .	Per indicatie vooraf benoemd: Een lijst met factoren om zelf tot de conclusie 'verdacht' of 'onverdacht' en (indien nodig) een horizontale afbakening te komen.
'Afwijken mag, mits gemotiveerd' (hoe je het motiveert staat vrij; en wie of wat de kracht van de motivatie toetst is onduidelijk).	Als een deel van die factoren onbekend of niet relevant zijn: Dit is niet erg, maar schrijf het op.

Bijvoorbeeld

Bij het vaststellen of de indicatie leidt tot de conclusie VERDACHT of ONVERDACHT en bij de horizontale afbakening van het verdachte gebied wordt ten minste rekening gehouden met de volgende factoren:

- de bekende locaties en spreiding van bominslagen;
- het aantal afgeworpen bommen per toestel;
- het aantal aantoonbaar gedetoneerde bommen;
- informatie over de door de autoriteiten geregistreerde blindgangers;
- het maximale aantal nog aanwezige blindgangers;
- het verwachte aantal blindgangers.
- type bommenwerper;
- wijze van afwerpen / toegepaste tactiek
- [etc.]

WSCS-OCE	Vrijwillig schema
<p>Vooraf benoemd uitgangspunt werd ervaren als 'voorgekookte' conclusie.</p> <p>Geen uitnodiging tot onderbouwing.</p>	<p>Onderkenning van de praktijk:</p> <p>Dat een indicatie zoals 'loopgraaf' of 'bombardement' de ene keer wél leidt tot een verdacht gebied en de andere keer niet.</p> <p>Niet omdat we van willekeur houden; maar omdat de kans op aanwezigheid van CE pas duidelijk is ná je onderzoek naar de gebeurtenis. Die kans kan je niet vooraf al weten.</p>

WSCS-OCE	Vrijwillig schema
<p>Horizontale afbakening:</p> <p>'Voorgekookte afstand', althans voor een deel van de indicaties.</p> <p>Let op: voor veel indicaties was er niets.</p>	<p>Horizontale afbakening:</p> <p>Verplichting om helder te omschrijven hoe je tot de afbakening bent gekomen.</p> <p>Referenties, te halen uit 'dynamisch' Deel 2 (nog onder constructie).</p> <p>De oude 'voorgekookte afstanden' nemen we in Deel 2 op, maar voelen nu hopelijk minder dwingend.</p>

Wat is er nu echt nieuw?

- Bedrijf *moet* nu met inhoudelijke argumenten beschrijven hoe het tot de horizontale afbakening is gekomen.
- Voorbeeld 1: bombardement door een Spitfire en gebruik van '144 meter' of '181 meter' rondom een doelwit.
 - *Bedrijf moet beargumenteren waarom het dit een geschikte afstand vindt. Dit doet het aan de hand van het onderzoek waarop deze afstand is gebaseerd. Alleen opschrijven 'omdat het in een richtlijn staat' is niet meer voldoende.*
- Voorbeeld 2: gebruik van een arbitraire afstand (bijv. 150m rondom een bomkrater).
 - *Dit 'mag' gewoon. Bedrijf moet wel duidelijk opschrijven dat dit een arbitraire afstand is zonder verdere basis.*

Eigenlijk wil iedereen hetzelfde!

VEO-bedrijven, gemeenten, grote infrabeheerders willen afbakeningsmethoden die:

1. steunen op gedegen en controleerbaar onderzoek volgens wetenschappelijke normen;
2. steunen op breed draagvlak over acceptabele risico's rondom CE (= definiëren van de term 'verdacht gebied');
3. leiden tot uniformiteit (reproduceerbaarheid).

Iedereen wil afbakeningsmethoden die:

1. *steunen op gedegen en controleerbaar onderzoek volgens wetenschappelijke normen;*
2. *steunen op breed draagvlak over acceptabele risico's (= definiëren van de term 'verdacht gebied');*
3. *leiden tot uniformiteit.*

- Het probleem zit hem vooral in de volgorde. Veel opdrachtgevers kijken vooral uit naar **3**. De VEO-werkgroep denkt dat **3** pas kan volgen als **1** en **2** geregeld zijn.
- De werkgroep werkt aan een plan om **1** sowieso te gaan uitvoeren (= 'Dynamisch' Deel 2 van de Bijlage). Tot dusver is dit plan 'liefdewerk oud papier' van de VEO-leden.
- Het proces om stap 1 t/m 3 af te ronden zou ook heel erg worden geholpen als er ondertussen vanuit de overheid meer sturing komt over **2**.

VEO
Vereniging voor Explosieven Opsporing

De komende tijd zullen we:

- De ontvangen zienswijze verwerken in Deel 1 van de richtlijnen;
- Bilateraal met een aantal partijen spreken om toe te lichten wat we met de opzet in drie delen willen bereiken;
- Het voorstel inbrengen in het CCvD-OCE met het voorstel om Deel 1 in het nieuwe certificatieschema op te nemen;
- Het uitwerken van Deel 2 (Referentiekader) en Deel 3 (Onderzoeksprogramma) vereist een aanpak met partijen gezamenlijk en met breed draagvlak. Dit zullen we inbrengen in CCvD-OCE en het kenniscentrum CE in oprichting;
- We zullen daar pleiten voor een programmatische aanpak van met name Deel 3. Door gericht onderzoeksvragen uit te zetten kan er verdere kennisontwikkeling plaatsvinden. Dat is nodig om kwaliteit en houdbaarheid van onderzoeken op lange termijn te garanderen.

Voorstel invulling certificatieschema en bijlage

Reacties – vragen - discussie

0. De hoofdtekst van het Certificatieschema voor het Procescertificaat Vooronderzoek CE en Risicoanalyse CE met daarin algemene uitgangspunten;
1. Een bijlage bij Certificatieschema Vooronderzoek en Risicoanalyse, waarin de uitgangspunten voor het beargumenteerd aanmerken en afbakenen van verdacht gebied worden beschreven;
2. Een dynamisch referentiekader met gedeelde kennis, uitgangspunten en referentiedocumenten rondom het afbakenen van het verdachte gebied;
3. Een dynamisch overzicht van onderzoeksvragen, ondergebracht in een onderzoeksprogramma.